

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 22 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 2 momentti ja 5 momentti, 23 §:n 1 momentti sekä 29 §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 72/2016, 22 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1149/2020 ja 22 §:n 5 momentti laissa 1166/2007, sekä

lisätään 22 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 72/2016 ja 1149/2020, uusi 4 ja 5 kohta, 29 §:ään uusi 1 momentti, jolloin muutettu 1 momentti ja nykyinen 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi sekä lakiin uusi 108 a §, seuraavasti:

22 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Yrittäjällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada ammatillista kuntoutusta, jos:

3) hänellä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella;

4) hänellä on työeläkelakien mukaan vakuutettuja, muita kuin julkisten alojen eläkelain 4 §:n 2 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettujen palvelussuhteiden perusteella maksettuja työansioita kuntoutushakemuksen vireilletulokuukautta välittömästi edeltäneiden 36 kalenterikuukauden aikana tai hän on tämän ajan tai osan siitä hoitanut lastaan, minkä perusteella on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista vanhempainpäivärahaa, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaista kotihoidon tukea tai vastaavaa Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaista lapsen kotihoidon tukea tai hän esittää eläkelaitokselle riittävän selvityksen ansiotyöstä estymisestään lapsensa hoitamisen vuoksi, jos etuutta ei ole maksettu kyseisenä aikana, vaikka etuuteen olisi voinut olla oikeus; ja

5) kuntoutus on tarkoituksenmukaista yrittäjän työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi.

Kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon yrittäjän ikä, ammatti, aikaisempi toiminta, koulutus sekä se, johtaako haettu ammatillinen kuntoutus todennäköisesti yrittäjän terveydentilalle sopivassa työssä jatkamiseen tai työhön palaamiseen. Lisäksi tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon, lykkääkö ammatillinen kuntoutus yrittäjän eläkkeelle jäämistä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaisen yrittäjän kuntoutukseen, joka on 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla työkyvytön. Tällöin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut ansiot määräytyvät samoin kuin tulevan ajan ansiot hänen työkyvyttömyyseläkkeessään ja 1 momentin 4 kohdan tarkoittaman edellytyksen täyttymistä tarkastellaan työkyvyttömyyden alkamiskuukautta välittömästi edeltäneiden 36 kuukauden ajalta.

23 §

Ammatillisen kuntoutuksen sisältö ja kuntoutussuunnitelma

Ammatillisella kuntoutuksella tarkoitetaan työkokeilua, työhön valmennusta, työhön tai ammattiin johtavaa koulutusta ja tukea elinkeinotoiminnan aloittamiseen tai jatkamiseen. Yrittäjälle korvataan ammatillisesta kuntoutuksesta aiheutuvat välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset.

29 §

Kuntoutusrahan tai työkyvyttömyyseläkkeensaajan kuntoutuskorotuksen keskeyttäminen ja lakkauttaminen

Jos ammatillinen kuntoutus keskeytyy yli 30 kalenteripäivän ajaksi kuntoutusetuuden saajan sairauden tai muun hänestä riippumattoman syyn vuoksi tai kuntoutusetuuden saaja keskeyttää ammatillisen kuntoutuksen muusta pätevästä syystä, kuntoutusrahan tai kuntoutuskorotuksen maksaminen voidaan keskeyttää kuntoutuksen keskeytymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Kuntoutusraha tai kuntoutuskorotus voidaan lakkauttaa, jos sen saaja kieltäytyy ammatillisesta kuntoutuksesta tai keskeyttää tällaisen kuntoutuksen ilman pätevää syytä.

8 luku

Eläkkeen maksaminen, viivästyskorotus ja takaisinperintä

108 a §

Kansaneläkelaitoksen takautuvasti myöntämän kuntoutusrahan periminen

Jos yrittäjälle myönnetään takautuvasti Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 6 §:n mukaisen ammatillisen kuntoutuksen perusteella kuntoutusrahaa samalle ajalle, jolta yrittäjä on saanut tämän lain mukaista kuntoutusrahaa tai työkyvyttömyyseläkettä ja siihen liittyvää kuntoutuskorotusta, eläkelaitoksella on oikeus periä Kansaneläkelaitokselta sen takautuvasti maksama kuntoutusraha siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua kuntoutusrahaa tai työkyvyttömyyseläkettä ja siihen liittyvää kuntoutuskorotusta. Perimiseen ei kuitenkaan ole oikeutta, jos työeläkelaitoksen maksama kuntoutusetuus vähennetään Kansaneläkelaitoksen maksamasta kuntoutusrahasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Tätä lakia sovelletaan tämän lain voimaan tultua vireille tuleviin kuntoutushakemuksiin.

Tämän lain 22 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisen edellytyksen täyttymistä tarkastellaan 1 päivänä tammikuuta 2019 edeltävältä ajalta kaikilta niiltä kalenterivuosilta, joihin sisältyy tämän lain 22 §:n 5 momentissa tarkoitettuun 36 kalenterikuukauden ajanjaksoon kuuluvia kalenterikuukausia.

Helsingissä 9.12.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen